

SİNOP 2. ASLİYE HUKUK (TÜKETİCİ) MAHKEMESİ'NE

-BİLİRKİŞİ RAPORU-

2013 /.... Esas.

DAVACI : A.Ö.
VEKİLİ : Av. H.K.
DAVALI : Ziraat Bankası AŞ
VEKİLİ : Av. G.K.

KONUSU : Tüketicinin açtığı istirdat davası.

GÖREVLENDİRME : İlgili istirdat davasında tarafların iddiaları çerçevesinde inceleme yapılarak rapor tanzimi istemidir.

DAVACI İDDİASI : Davacı, davalı banka şubesinden 31/05/2006 t.de tüketici kredisi kullandığını, ne var ki kredi sözleşmesi kapsamında kendisinden kredi masrafları olarak “2.047,32”-TL alındığı, bunun ise yasal olmadığını, haksız olarak alındığı iddia olunan mezkur meblağın iadesi için davalıya ihtar yolladıklarını, bankanın cevabının olumsuz olduğunu, bunun üzerine Tüketici Hakem Heyetine (TSHH)başvurduklarını, merciin lehlerine karar vermesine rağmen bedelin halen kendilerine ödenmediğini iddia ile ilgili meblağın 31/05/2006 tarihinden itibaren yasal faizi ile tahsiline karar verilmesini talep etmektedir.

DAVALI SAVUNMASI : Davalı banka vekili savunmasında, usuli ve esasi itirazlarını sunduklarını, öncelikle ilgili TSHH kararının icrası zımnında aleyhlerine Sinop İcra Dairesi'nin 2013/..... E. nolu dosyasında davacının takip başlattığını, kararın 1.191,52-TL'nin üstünde olduğu gerekçesiyle icra emrinin iptali için Sinop İcra Hukuk Mh. 2013/..... E. dosyasında dava açtıklarını, bu itibarla derdestlik vaki olduğunu; yine alınan meblağın haklı olduğu, kredi masraf ve komisyonlarının bankacılık faaliyetinin yürütülmesinde zorunlu olarak alınan yasal kalemler olduğu, işbu masraflar konusunda tüketicinin önceden bilgilendirildiğini, bankaların kar amaçlı kurumlar olması nedeniyle açılan davanın reddine karar verilmesini talep etmektedir.

İNCELEME : Yapılan incelemede, davacının davalı bankadan 31/05/2006 t.de “60.000”-TL'lik bireysel kredi sözleşmesi kullandığı, geri ödemenin “180” Ay vade ve yıllık % “14,16” faiz oranı üzerinden aylık “833,3 –TL taksitli vadelerle ödeneceğinin kararlaştırıldığı, davacının talep ettiği miktardan “45”-TL BSMV, “300”- TL ekspertiz ücreti, ve “600”-TL de “komisyon ve masraf kesintisi” yapılarak toplam “945” –TL tahsil edildiği ;

Yine, dosyada “07/05/2010”T.li sabit faizli konut finansmanı sözleşmesinin de bulunduğu, işbu kredinin de “60.000”-TL toplam bedelli ve “60” ay vadeli ve yıllık “11,16” faiz oranı ile, vadeleri“1.272,24”-TL olmak üzere geri ödeneceğinin kararlaştırıldığı, davacının talep ettiği miktardan “326,82”- TL hayat sigortası primi, “, “250”-TL ekspertiz ücreti ve “1.720,50”-TL de “komisyon ve masraf kesintisi” yapılarak toplam “1.204,15” –TL tahsil edildiği; mezkur ikinci kredi sözleşmesinin eski tarihli sözleşmeye ek olarak “yeniden yapılandırma” amacıyla akdedildiği tespit edilmiştir.

İncelenen kredisi sözleşmelerinde davacının ilgili krediye ilişkin hayat sigortalarının yapılarak ayrıca her yıl yenilenmesini kabul edildiğinin el yazısı ile yazılıp imzalandığı, Sözleşmelerin 6. Maddesinin müşterinin “kredi faizi, kredi faizi üzerinden hesaplanacak KKDF” ile “diğer masrafi” ödemeyi kabul eder” hükmüne havi olduğu, Sinop TSHH'nin ../.../2013 T. ve E .

Sayılı kararında, “4077 SK’nun 6 ve 10. Maddeleri ile Tüketici Sözleşmelerindeki Haksız Şartlar Hakkında Yönetmeliğin 6. Md.ne göre talep haklı bulunarak, “326,82”-TL sigorta primi, “1.720,50”-TL komisyon ve masraf olmak üzere toplamda “2.047,32”-TL’nin davalı banka tarafından tüketiciye iadesine” şeklinde karar verildiği görülmüştür.

DEĞERLENDİRME : Dava, tüketici kredisinden kaynaklanan istirdat davasıdır.

Davacı dosya masrafı adı altında alınan bedel olan “2.407,32”-TL’nin haksız ve yasaya aykırı şekilde kendilerinden alındığını iddia etmektedir. Davalı ise derdestlik itirazı ile esasi itirazda bulunmaktadır.Sırayla değerlendirmek gerekirse:

a) Derdestlik İtirazı :

Davacı, TSHH’nin mezkur kararını icraya koyduklarını, ne var ki “icra dairesi”nin sehven ilamlı icra yolu ile takip başlattığını, bunun üzerine 02/09/2013 T. itibariyle icra takibinden vazgeçtiklerini, bu itibarla davalı tarafından takip ile ilgili olarak açılan “icra emrinin iptali” şikayetinin konusuz kaldığını savunarak derdestlik itirazının yersiz olduğunu iddia etmektedir.

4077 SK’nun 22. Md gereğince TSHH Kararlarının ilamlı icraya konulabilmesi için kararın içerdiği bedelin 2014 yılı için 1.272,19 TL (2013 yılı için 1.191,52 TL) nin altında olması gerekmektedir. Bu değer üzerindeki TSHH kararları, ilamlı icraya konu edilmez.Yukarıda yazılı bedelin üzerinde verilen kararlar ise Tüketici Mahkemelerinde yalnızca delil niteliği taşımaktadır.

Yine, Bir alacak için ilamsız icra takibi yapılmış ve bu takibin devam etmekte bulunması, o alacak için genel mahkemelerde -tahsilde tekerrür olmamak kaydıyla - alacak davası açılmasına engel değildir (Baki Kuru; İcra ve İflas Hukuku, C.1, ist.1988, sh.218, 219, 283)

Bu nedenlerle, ilgili TSHH kararı 2013 yılı açısından uygulanan parasal limitin üzerinde olduğundan ilamlı icraya konu edilemeyeceği açıktır. İlgili karar ancak ve ancak ilamsız icra takibine konu edilebilir. Bu durumda da, ilamsız takibe konulsa dahi hakkında ayrıca alacak davası açılması derdestlik durumu yaratmayacaktır. Kaldı ki, davacı vekili ilgili takipten dava tarihinden önce vazgeçtiklerini belirtmektedir.

Yukarıda anlatılan nedenlerle derdestlik itirazının yerinde olmadığı düşünülmektedir.

b) Kesintilerin Değerlendirilmesi (Esasi İnceleme):

4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’un 4822 Sayılı Kanunla değişik 6. maddesi ile sözleşmelerdeki haksız şartlar düzenlenmiş ve <Satıcı ve sağlayıcının tüketiciyle müzakere etmeden, tek taraflı olarak sözleşmeye koyduğu, tarafların sözleşmeden doğan hak ve yükümlülüklerinde iyi niyet kuralına aykırı düşecek biçimde tüketici aleyhine dengesizliğe neden olan sözleşme koşulları haksız şarttır. Taraflardan birini tüketicinin oluşturduğu her türlü sözleşmede yer alan haksız şartlar tüketici için bağlayıcı değildir. Eğer bir sözleşme şartı önceden hazırlanmışsa ve özellikle standart sözleşmede yer alması nedeniyle tüketici içeriğine etki edememişse, o sözleşme şartının tüketiciyle müzakere edilmediği kabul edilir. Bir satıcı veya sağlayıcı, bir standart şartın münferiden tartışıldığını ileri sürüyorsa, bunu ispat yükü ona aittir. hükmü, yine Tüketici Sözleşmelerindeki Haksız Şartlar Hakkında Yönetmeliğin 7. maddesinde <satıcı, sağlayıcı veya kredi veren tarafından tüketici ile akdedilen sözleşmede kullanılan haksız şartlar batıldır> hükmü;

6098 S.lı TBK “Genel İşlem Koşulları”nı 20. Md.de : “Bir sözleşme yapılırken düzenleyen, ileride çok sayıdaki benzer sözleşmede kullanmak amacıyla, önceden, tek başına hazırlayarak karşı tarafa sunduğu sözleşme hükümleridir.” Şeklinde tarif etmiş, 21. Maddede ise “Karşı tarafın menfaatine aykırı genel işlem koşullarının sözleşmenin kapsamına girmesi, sözleşmenin yapılması sırasında düzenleyen karşı tarafa, bu koşulların varlığı hakkında açıkça bilgi verip, bunların içeriğini öğrenme imkanı sağlamasına ve karşı tarafın da bu koşulları kabul etmesine bağlıdır. Aksi takdirde, genel işlem koşulları yazılmamış sayılır.” hükümleri bulunmaktadır.

Bu konuda Yargıtay’ın çeşitli kararlarında aşağıdaki prensip kararına varılmaktadır:

“...Ücret ve masraflara dair hükümlerin hangi nedenlerle tüketiciden alınacağına dair sözleşmede açıklayıcı bir hüküm bulunmaması nedeniyle, bankanın sadece kredinin verilmesi ve yapılandırılması için zorunlu olan masrafları tüketiciden isteyebileceği, kredi verilmesi ve kredinin yapılandırılması için gereken zorunlu masrafların neler olduğu konusunda ispat yükünün ise davalı bankaya ait olduğu, aksi halde, diğer ücret ve masraflar başlığı altında maktuen belirlenen bir miktarın tüketiciden alınacağına dair hükümlerin 4077 SK ile mezkur yönetmelik hükümleri karşısında haksız şart olduğunun kabulü gerektiği”¹

Yukarıdaki anlatımlardan çıkan sonuç, davalı bankanın tacir olması nedeniyle tüketici kredisi olarak düzenlenen işlemlerden dahi ücret talep edebileceği, ne var ki bu masrafların alınabilmesi için:

- “Sözleşmelerde hangi masrafların hangi nedenlerle alınacağına dair somut hükümlere yer verilmiş olması gerektiği,”
- “Eğer sözleşmelerde yukarıda belirtilen şart yerine getirilmemiş ise; bankanın yalnızca “zorunlu” ve “ispat edilebilir” masrafları tüketiciden talep edilebileceği”,
- Aksi halde ilgili hükümlerin “haksız şart” sayılacağı” sonucuna varılmak gerekir.

Her ne kadar ilgili kredi sözleşmelerinin 6. Maddesinde “...müşterinin her türlü masraf ve ücreti vermeyi kabul ettiği” hükmü yazılı olsa dahi, davalı bankanın hangi somut masrafı yine hangi somut ve yasal nedenlere dayalı olarak tahsil edeceğine dair bilgilerin sözleşmede yer almadığı açıktır. Bunun dışında tüketiciden dosya masrafı adı altında tahsil edilen sair meblağların hangi somut nedenlerle alındığı, tüketici ile müzakere edilip edilmediği belirsiz olup, edilmiş olsa dahi bu masrafların fatura, makbuz vb. belgelerle davalı banka tarafından ispatlanamadığı açık olduğundan tüketici mevzuatına aykırı alınan işbu bedellerin davacıya iadesi gerekir.

Sigorta Primleri Konusu : Yargıtay’ın bu konudaki görüşü: “Bir sözleşme hükmünün haksız şart olarak kabulü için gerekli bulunan açık ve haksız oransızlık unsurunun somut olayda bulunmadığı açıktır, zira, sözleşmenin bir hükmü, tüketicinin bir menfaatini ihlâl etmekle birlikte, ona önemli avantajlar da sağlıyorsa, bu kaydın tüketicinin zararına olduğunu söylemek olanaklı değildir. Davalı bankanın kredi borçlusunun hayat sigortası yapılmasındaki asıl amacının kredi borcunun teminat altına alınması olduğu, ancak belli bir prim ödeme borcu

¹ 13 HD. 2013/ 4374 E. 5267 K. 05/03/2012 T. * 13 HD, 2012/15220 E. 7662 K. 07/07/2012 * 13 HD. 2012/21461 E. 25209 K. 08/11/2012 T. * 13 HD. 2012/23738 E. 25211 K. 08/11/2012 T. * 13 HD. 2011/18437 E. 2012/5840 E. 08/03/2012 T.

Bülent Sabri AKPUNAR
Avukat (LL.M.)

getirmekle birlikte, hayat sigortası kapsamına alınmasında davacı sigortalının da bir menfaatinin olduğu açıktır"² şeklindedir.

Bu nedenle sözleşme kapsamında davadan tahsil edilen sigorta primlerine ilişkin kayıtların haksız şart niteliğinde olmadığı ve dosyada davacıdan "326,82"-TL olarak alınan sigorta primleri yasaya uygun olarak tahsil edilmiştir.

Ayrıca, her ne kadar ilgili TSHH kararında ve dava dilekçesinde yalnızca ""2.047,32"-TL 'nin iadesinden söz edilmekte ise de davalı bankanın 31/05/2006 T.li ilk kredi sözleşmesi kapsamında davacıdan ayrıca "300"-TL ekspertiz, "600"-TL dosya masrafı olmak üzere yasaya aykırı şekilde "900"-TL daha haksız kesinti yaptığı görülmüştür. Ne var ki, işbu miktar dava konusu yapılmadığından değerlendirmeye alınmamıştır.

Netice olarak, davacıdan yasaya uygun olarak alındığı kabul edilen sigorta primleri karşılığı "**326,82**"-TL dışındaki "**1.720,50**"-TL'nin davacıya davalı bankaya yapılan başvuru tarihi olan "27/03/2013" tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile iadesine karar verilmesi gerektiği kanaatindeyim.

SONUC : Tüm dosya kapsamı, kredi sözleşmeleri ve diğer belgeler kapsamında yapılan incelemelerimiz sonucunda ;

Davacının davasında kısmen haklı olduğu ve kendisinden tahsil edilen "1.720,50"-TL masrafın davalı bankaya başvurma tarihi olan "27/03/2013" tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile davacıya iadesi gerektiği kanaatinde olduğuma dair;

İşbu raporu takdirleri Sayın Mahkemeye ait olmak üzere saygıyla sunarım. 17/02/2014

Bülent Sabri AKPUNAR
Avukat (LL.M.)
Hukukçu Bilirkişi

² Yar. 13 HD. 2012/23738 E. 25211 K. 08/11/2012 T.